

MV Pankki- ja vakuutuspalvelut ja -tuotteet

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 25.1.2017, hanketunnus STM129:00/2014

Lausunto potilasvakuutustyöryhmän loppuraportista

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnan lausuntoa potilasvahinkolain uudistamista selvittäneen työryhmän loppuraportista. Työryhmän ehdotus on laadittu hallituksen esitysluonnoksen muotoon ja se käsittää ehdotukset potilasvakuutuslaiksi sekä laiksi Potilasvakuutuskeskuksesta ja laiksi potilasvahinkolautakunnasta.

Finanssivalvonta pitää ehdotusta valtaosin kannatettavana ja esittää lausuntoaan kunnioittaen seuraavaa.

Säätelyn yhdenmukaistaminen lakisääteisissä vakuutuslajeissa

Finanssivalvonnan mielestä on hyvä, että potilasvakuutusta koskevasta lainsäädännöstä poistettaisiin sellaisia eroavaisuuksia muihin lakisääteisiin vakuutuslajeihin verrattuna, jotka eivät perustu kyseisen vakuutuslajin erityispiirteisiin. Finanssivalvonta pitää kannatettavana esimerkiksi maksuperusteisiin, vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyöntiin, tilastotutkimukseen ja jakojärjestelmään liittyvien säännösten yhdenmukaistamista työtaturma- ja ammattitautilain sekä liikennevakuutuslain säännösten kanssa.

Potilasvakuutuskeskuksen valvontasäännös

Finanssivalvonnan Potilasvakuutuskeskukseen kohdistuvan valvonnan osalta esitys ei sisällä nykyisen potilasvahinkolain 5 §:n 4 momentin kaltaista täsmentävää säännöstä Potilasvakuutuskeskuksen valvontatehtävästä. Finanssivalvonta pitää ongelmallisena, että tätä muutosta ei ole esityksessä käsitelty. Esityksen perusteluissa kuitenkin¹ todetaan, että Finanssivalvonnan lakiin perustuvat tehtävät eivät lisääntyisi tilastotutkimuksen laatimista lukuun ottamatta. Toisaalta ehdotuksessa esitetään uusina asioina Potilasvakuutuskeskukselle aktuaaritoimintoa, sisäisen valvonnan järjestämistä ja poikkeusoloihin varautumista, ja ehdotuksessa Potilasvakuutuskeskuksesta annettavaksi laiksi mainitaan 1 §:n perustelujen lopussa, että "Finanssivalvonnasta annetun lain mukaan Finanssivalvonta valvoo Potilasvakuutuskeskuksen toimintaa". Ehdotettu potilasvakuutuskeskusta koskevan lain 1 § ei kuitenkaan edes koske keskuksen valvontaa. Finanssivalvonta toteaa,

¹ s. 48, kohta 3.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

MV Pankki- ja vakuutuspalvelut ja -tuotteet

että sen valvontatehtävistä tulee vastaisuudessakin säätää selkeästi laissa, ei lain perusteluilla.

Finanssivalvonnasta annetun lain (Fivalaki, 878/2008) 1 luvun 3 §:n 2 momentin 2) kohdan mukaan "laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä toteuttamiseksi Finanssivalvonta valvoo, että finanssimarkkinoilla toimivat noudattavat niihin sovellettavia finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä, niiden nojalla annettuja määräyksiä, toimilupansa ehtoja ja toimintaansa koskevia sääntöjä". Säännös koskee myös Potilasvakuutuskeskuksen valvontaa, mutta siinä mainittujen Finanssivalvonnan tehtävien tarkempi sisältö määräytyy sen mukaan, mitä asianomaisissa substanssilaissa, kuten esimerkiksi potilasvahinkolaissa, säädetään. Nykyinen potilasvahinkolain 5 §:n 4 momentin täsmentävä valvontasäännös tuli voimaan samassa yhteydessä kun Fivalaki säädettiin. Lain perusteluissa (HE 66/2008 vp²) on todettu, että Finanssivalvonta valvoisi Potilasvakuutuskeskuksen toimintaa "vain siltä osin kuin kysymys on keskuksen korvaus- ja vakuuttamistoimintaan sovellettavista menettelytavoista. Valvonta kohdistuisi yleisöön suuntautuviin menettelytapoihin sekä korvaus- ja vakuuttamistoimintaa koskeviin vakuutusmatemaattisiin seikkoihin".

Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että laista ilmenee myös vastaisuudessa selkeästi Finanssivalvonnan Potilasvakuutuskeskukseen kohdistuvan valvonnan laajuus vastaavatyypisesti kuin nykyisin. Jos laista poistettaisiin valvontaa koskeva täsmentävä säännös, jäisi epäselväksi, miltä osin Finanssivalvonta valvoisi Potilasvakuutuskeskuksen toimintaa ja, toisin kuin esityksen perusteluissa todetaan, lisääntyisivätkö Finanssivalvonnan valvontatehtävät mahdollisesti uuden lain myötä muutoinkin kuin tilastotutkimuksen laatimisen osalta.

Lisäksi on huomattava, että esitys potilasvakuutuslaiksi sisältää myös mm. potilasvahingon korvaamista koskevia säännöksiä. Finanssivalvonnan käsityksen mukaan on selvää, että Finanssivalvonta hallinnollisena valvontaviranomaisena ei valvo näiden korvauspäätöksen lainmukaisuuden arviointiin kuuluvien säännösten noudattamista. Myös tämä olisi Finanssivalvonnan käsityksen mukaan epäselvyyksien välttämiseksi tarpeen tuoda esiin esityksen perusteluissa.

Jos esitys, vastoin Finanssivalvonnan käsitystä, tarkoittaisi Finanssivalvonnan Potilasvakuutuskeskukseen kohdistuvien valvontatehtävien laajenemista muutoinkin kuin tilastotutkimuksen laatimisvelvollisuuden osalta, tulisi asia käsitellä selkeästi esityksen perusteluissa ja arvioida muutosten vaikutukset Finanssivalvonnan toimintaan. Uusien valvontatehtävien johdosta myös Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain (879/2008) muuttaminen tulisi arvioida.

² s. 70, kohta 5.2, Valvonnan kohteena olevat yhteisöt ja laitokset

13.3.2017

FIVA 1/01.01.2017

 oo korjattu
 Hallintolaista
 51§:n napakasti
 AKW

MV Pankki- ja vakuutuspalvelut ja -tuotteet

Hallinnon yleislakien soveltamisen selkiyttäminen

Finanssivalvonta pitää hyvänä, että potilasvakuutuslakia koskevassa ehdotuksessa on pyritty selkiyttämään hallinnon yleislakien (hallintolaki, julkisuuslaki) säännösten soveltuvuutta Potilasvakuutuskeskuksen ja potilasvahinkolautakunnan toimintaan. Ehdotuksessa (s. 39-40) todetaan, että näiden yleislakien säännöksiä sovelletaan keskuksen ja lautakunnan toimintaan, ellei potilasvakuutusta koskevassa lainsäädännössä toisin säädetä ja että hallintolaista poikkeavia tai niitä täydentäviä säännöksiä kuvataan esityksen yksityiskohtaisten perustelujen korvausmenettelyä koskevassa osassa.

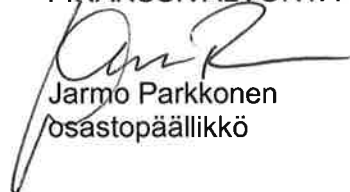
Korvausmenettelyä koskevasta osasta (4 luku, 31-44 §:t, s. 77-84) ei kuitenkaan kaikista kohdin yksiselitteisesti ilmene, mitä hallintolain säännöksiä kyseinen erityislain säännös täydentää tai korvaa. Tulkintaongelmien välttämiseksi Finanssivalvonta pitäisi hyvänä, että säännösehdotuksen perusteluja täsmennettäisiin tältä osin ja lisäksi esityksen perusteluissa kerrottaisiin selkeästi myös se, mitkä hallintolain säännökset (esimerkiksi hallintolain 6 luvussa) eivät lainkaan sovellu Potilasvakuutuskeskuksen toimintaan, jos tällaisia säännöksiä on.

Muita yksityiskohtia

Finanssivalvonta pitää selkeänä ehdotukseen sisältyvää lainsäädäntötekniikkaa, että ne vakuutus sopimuslain säännökset, joita potilasvakuutukseen sovelletaan, on erikseen lueteltu uudessa laissa.

Ehdotus potilasvakuutuslaiksi sisältää säännöksen lain säännösten pakottavuudesta ja tästä poikkeamisesta. Finanssivalvonta pitää 3 §:n 2 momenttia, kun sitä luetaan yhdessä 9 §:n kanssa, vaikeasti ymmärrettävänä. Epäselväksi jää, rajoittuuko sopimismahdollisuus vain esityksen perusteluissa (s. 57) mainittuihin, 9 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin asioihin.

FINANSSIVALVONTA

Jarmo Parkkonen
osastopäällikkö

Kati Neuvonen
lakimies

